

VAN DE REDAKTIE

STAR MAGAZINE

NR. 40 9^e JAARGANG AUGUSTUS 1989

UITGAVE VAN DE BRIDGECLUB STAR

VERSCHIJNT 4 MAAL PER JAAR

Hoewel geteisterd door niet geheel synchroon lopende vakanties van de verschillende redactieleden, is het toch gelukt, om u in augustus al het 8^e lustrumnummer aan te bieden. Zoals u wel uit de inhoud zult opmaken, kregen we weer behoorlijk wat hulp van buitenaf in de vorm van kopij. Oudgedienden als Jules van Ogtrop, maar ook (wist u dat hij het kon) Jan Meijer leverden hun bijdrage.

Peter vraagt U hem te volgen in het grenzeloze oerwoud in een poging U enige beschaafde gevechtstechnieken aan te leren, zodat de hier afgebeelde onverkwikkelijke tafreeltjes zich niet meer voor doen.

REDACTIE: PETER BOSMAN
CEES HIEMSTRA
EDWIN STOEL
SIMON WIERSEMA

REALISATIE: HANS VERBOOM

ABONNEMENTEN: f25,- OF BF 500,- PER JAAR

CONTACTADRES: GEWIJZIGD!

TOINE VAN HOOF
ROBERT SCHUMANNSTRAAT 37
3533 GN UTRECHT
030-931866

GIROREKENING: 2846516 (TNU TOINE VAN HOOF)

BANKREKENING: 49.76.43.561 (TNU STAR MAGAZINE)

5 minuten probleem deel I

W/Allen

♠ 87542
♥ 103
♦ V63
♣ A75

	N	
W		O
	Z	

♦ -
♥ AHV6
♦ K9
♣ KB109863

Ons plan om eens een artikel te schrijven over de nieuwe Remise werd de grond in geboord, doordat alle te interviewen mensen (waaronder veel Starleden) al foto's en teksten in andere concurrerende bridgebladen hadden doen verschijnen. Dan maar een educatief atikeltje vertalen van Anders Wirgren (Dat scheelt weer een postzegel Louis W. te U.).

De door de overvloed aan kopij tijdelijk onderbroken serie "opvolgers van Filarski" wordt voortgezet met een interview met Ton Schipperhein.

De Buitenlandse pers verraste ons door over, voor ons wel zeer bekende, nederlanders te schrijven en we wilden u dit zeker niet onthouden.

De langzamerhand vertrouwde "Korte Golf" (Ook weer Jules), het 5-minuten probleem en het kryptogram zullen er verder voor moeten zorgen dat u tenminste tot oktober genoeg leesvoer heeft.

west	noord	oost	zuid
1♥	pas	pas	2♥
2♠	pas	pas	3♣
3♠	4♣	pas	4♥
pas	6♣	pas	pas
pas			

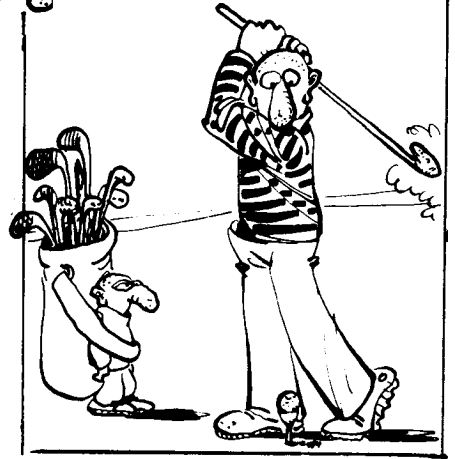
West start met ♠A. Die troeft u opletend met ♣8. Als oost alle drie de troeven heeft, wat er wel inzit, dan kunt u geen harten troeven. Zijn er nog andere kansen?

DE KORTE

GOLF!

Door onze
golfmedewerker
Jules van Ogtrop

Onerlijkheid loont niet; dat geldt zowel voor golf als voor bridge. Een golfspeler die éénmaal op vals spel is betrapt blijft zijn slechte faam zijn verdere leven met zich meedragen. Geen kampioenschap of zilveren beker weegt daar tegenop. Ook bij bridge is een valsspeler snel gesignaleerd. Een aardig voorbeeld van de wijze, waarop bij bridge oneerlijkheid gestraft kan worden, is het volgende spel, dat in lang vervlogen tijden in het toernooi van Juan les Pins voorkwam.

N/OW   ♠ 86
             ♥ 1097
             ♦ HB
             ♣ AHB1097

♠ V1097532	N W O Z	♠ H4
♥ H86532		♥ -
♦ -		♦ 8765432
♣ -		♣ 6532

♠ AB
♥ AVB4
♦ AV109
♣ V84

De spellen worden van tafel tot tafel doorgegeven en iedereen had kunnen horen, dat een Frans echtpaar voor dit spel luidruchtig 6SA +1 noteerde en daarbij tevens te kennen gaf, dat 7SA onverliesbaar was. Komt west met harten uit, dan heeft zuid onmiddellijk 13 slagen, maar ook met ♠10 uitkomst krijgen oost-west geen slag. Zuid draait eerst de ruiten en daarna de klaveren af. Bij de laatste klaveren is de situatie als volgt:

♠ 8
♥ 10
♦ -
♣ 7

♠ V
♥ H8
♦ -
♣ -

	N	
W		O
	Z	

♠ 4
♥ -
♦ 87
♣ -

♠ B
♥ AV
♦ -
♣ -

Op ♣7 gooit zuid ♠B weg en west zit in de tang. Hij laat ♥8 gaan en nu valt ♥H onder de ♥A. Even later moesten wij als oost-west dit spel tegenspelen en noord-zuid hadden zich voorgenomen te profiteren van hun goed gehoor en de daarmee verkregen voorwetenschap. Zij legden daarom het volgende biedverloop op tafel.

noord	zuid
1♠	4SA
5♦	6SA
7SA	

Mijn partner had de zware taak hiertegen uit te komen. Hij besloot dat het schoppen moest zijn, maar wou daarbij rekening houden met de mogelijkheid, dat noord ♠B sec had. Daarom legde hij ♣V op tafel en nu, wonder boven wonder, kon er geen dwangpositie ontwikkeld worden. Hij hield ♥H bezet en ik bewaarde ♠H en onze tegenstander ging kansloos down. Dit noem je nu een verdiende zaalnul.

HELPOUBLET

Anders Wirgren
Lagerbrings väg 8 C
S - 223 60 LUND
Zweden

Iedereen kent wel het nut van een uitkomstdoublet nl: als je ervoor kunt zorgen dat je partner de goede kleur start, is dat vaak het verschil tussen winst en verlies. Maar als jij en je partner dezelfde kleur bieden, en je rechter tegenstander biedt dezelfde kleur, heeft het dan nog zin een uitkomstdoublet te geven? Neem bijvoorbeeld het volgende biedverloop:

west	noord	oost	zuid
-	-	-	1 ♣
1 ♠	2 ♣	3 ♣	?

Als je een gebalanceerde 13-punts hand met ♣ AVB73 hebt, en west wordt leider, dan zal noord toch wel klaveren starten, of je nu doubleert of niet. Zal noord automatisch iets anders starten als je past na 3 ♣? Zo ja, wat doe je dan met b.v. ♣ HT632?

Naar mijn mening is een uitkomstdoublet in deze en vele andere situaties overbodig, en kan het doublet beter als een "actie-doublet" gebruikt worden d.w.z.:

Ik wil bieden, maar ik weet niet of ik wel zou moeten bieden.

Ik noem zo'n doublet een helpdoublet, want het helpt je partner (die hoort dat je nog wat wilt) en het vraagt hem jou te helpen (te beslissen of er gepast, gedoubleerd of geboden moet worden).

In dit eerste voorbeeld lijkt het waar-

schijnlijk dat OW de manche gaan bieden. Als de kwetsbaarheid meezit kunnen NZ misschien goedkoop redden. In plaats van te wachten op het eventuele manchebod van OW om vervolgens op de gok te redden of niet, is het verstandiger om nu met een helpdoublet het een beslissing van het partnership te laten worden. Dus een doublet vraagt hier aan de partner of hij bereid is tot redden.

Een helpdoublet moet natuurlijk niet gebruikt worden als er een natuurlijk bod aanwezig is. Als je, als zuid met een sterke hand, denkt dat je de manche kunt maken, biedt je natuurlijk.

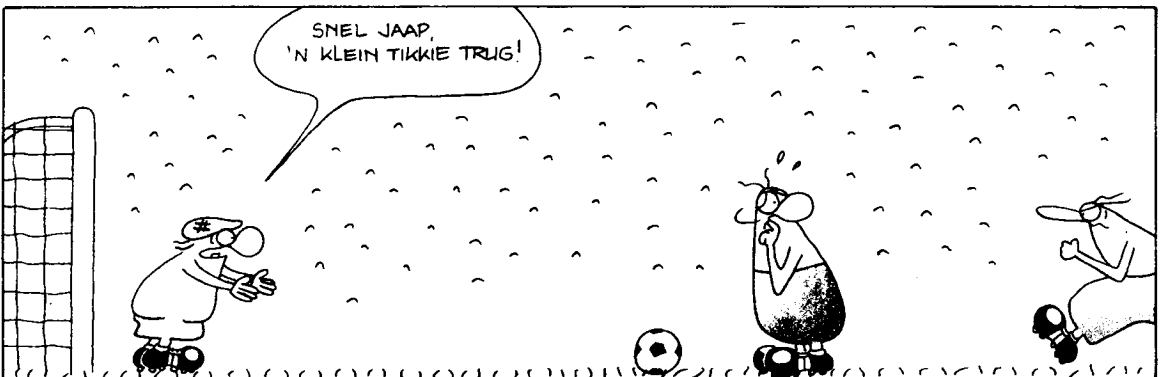
zuid:

♠ B 7 6 4 ♥ H V 8 3 ♦ 7 2 ♣ 8 6 4

Zie hier een gewone hand en met iedereen kwetsbaar begon de bieding als volgt:

west	noord	oost	zuid
-	1 ♠	2 ♣	2 ♠
3 ♠	dbl	4 ♣	?

Zuid is minimaal voor zijn verhoging en toch denk ik dat het duidelijk is, dat hij 4♠ moet bieden. Waarom? Vanwege het biedverloop. Je partner heeft maar een manier om tot de manche te inviteren n.l. door 3♣ te doubleren. Dit keer is het doublet manche-inviterend en toch is het hetzelfde helpdoublet als in het eerste voorbeeld, vanwege de boodschap: Ik wil wel bieden maar ik weet niet of ik wel zou moeten.

In netelige situaties biedt het helpdoublet uitkomst

Omdat zuid een redelijke hand heeft, moet hij de invitatie aannemen. In dit biedverloop kan noord niet veel klaveren hebben, en zowel de vierde troef, als de hartenhonneurs zijn mooie kaarten. Als partner iets heeft als:

♠ A H V 5 2   ♥ A B 7 5   ♦ 10 8 4   ♣ 7

zijn zowel 4♠ als 4♣ gemakkelijk te maken.

Probeer deze nu eens:

west	noord	oost	zuid
-	1 ♦	1 ♠	pas
3 ♦	Dbl.	3 ♠	?

♠ 8 4   ♥ 10 9 3   ♦ B 5   ♣ A B 9 8 6 2

West's 3♦ is inviterend met schoppensteun, maar oost heeft een minimaal volgebod en wijst af met 3♣. Wat moet zuid doen als niemand kwetsbaar is?

Er van uitgaande dat zuid vrijwel altijd ruiten start, is een uitkomstdoublet overbodig, dus geeft noord weer een helpdoublet. Met iets als 1-4-5-3 en 17 punten, denkt noord dat wij wellicht gemakkelijk iets te maken hebben of kunnen redden. Maar als zuid een evenwichtige hand heeft met een paar aardige schoppen, moeten de tegenstanders maar spelen. Daarom is een bod als 3♥ gevaarlijk, want het veroorzaakt NZ tot spelen ook als ze er beter aan deden dat niet te doen. Speel je echter het helpdoublet, dan wordt alles gemakkelijker en laat je je partner beslissen.

Aan die tafel zat ik zuid, en ik bood 4♠, allen pasten en partner legde het volgende op tafel:

♠ 9   ♥ A B 6 2   ♦ H V 8 3 2   ♣ H V 3

Zoals je kunt zien had hij niets extra's, maar hij koos voor deze actie omdat het een veilige was: het verplichtte ons niet tot spelen. 7 Impen winst, omdat zowel 3♣ als 4♠ te maken was.

west	noord	oost	zuid
-	-	1 ♠	2 ♣
4 ♠	dbl	4 ♣	?

West's 4♠ is een splinter (kort in klaveren en schoppensteun). Je zit zuid en hebt de volgende hand:

♠ V 10 2   ♥ H 3   ♦ B 10   ♣ A B 10 6 5 2

OW kwetsbaar. Noord heeft jouw klaveren niet gesteund, dus kan zijn doublet geen helpdoublet zijn.

Welnu, als je er prijs op stelt met een doublet aan te geven dat je een klaverenhonneur hebt, blijf dat dan maar spelen, maar ik ben er zelf van overtuigd, dat het op de lange duur beter is om zelfs dit doublet als helpdoublet te spelen. Noord heeft partners klaveren niet gesteund, maar na een splinter is de kans dat hij klaveren heeft groot, hetgeen betekent dat het misschien zinvol is door te bieden. Als noord zijn klaversteun wil tonen, maar niet wil bieden voordat partner geboden heeft, kan hij dat doen met een behulpzaam helpdoublet.

Dit keer speel je met mij, dus het helpdoublet staat op de systeemkaart. En je moet er dit keer wel blij mee zijn (je had niet graag 5♠ gehoord, niet waar?), omdat je veel defensieve waarde hebt en er vrij zeker van kan zijn dat het juist is om tegen te spelen. Daarom kun je dus

Partner weet precies wat hij moet doen

rustig passen (of doubleren als je daarvan houdt) en daarmee aan mij vertellen dat je niet verder wil bieden.

Onlangs publiceerde ik als hoofdredacteur van het zweedse Bridgetidningen een biedprobleem, dat er ongeveer zo uitzag:

west	noord	oost	zuid
-	pas	pas	1 ♥
dbl	3 ♥	4 ♥	?

jouw kaarten:

♠ 6 ♥ A V 9 6 5 4 ♦ H V B 7 ♣ A B

OW kwetsbaar. Wat bied je?

Zo langzamerhand weet je nu wel wat je moet doen, want met het helpdoublet in je bagage zijn situaties als deze eenvoudig.

Het panel dacht er anders over. Zij boden bijna unaniem 5♦. Ik denk, dat het niet al te moeilijk is, te bedenken dat beide tegenstanders kort zijn in harten en lang in alle overige kleuren. Je partner heeft waarschijnlijk schoppenlengte en is kort in ruiten met als gevolg dat OW niet veel te maken hebben. Als dat zo is, zouden we moeten verdedigen en als we toch op vijf niveau moeten bieden, dan niet nu meteen. Als enige bood ik natuurlijk een doublet (ik zou wel....,maar...), hetgeen bewijst, dat je alleen staat als je je tijd vooruit bent.

De volgende hand is er eentje uit de praktijk en ook hier was het helpdoublet winnend. Partner met een 4-5-1-3 en 2 punten (schoppen- en hartenboer) doubleerde dankbaar west's 4♣ bod en startte met zijn singleton ruiten. De leider moest alle zeilen bijzetten om niet voor meer dan 500

down te gaan, terwijl 3♥ precies te maken was.

west	noord	oost	zuid
-	-	1 ♦	2 ♣
2 ♠	pas	3 ♣	?

♠ 5 ♥ A B 9 7 ♦ 5 ♣ H V 10 8 6 4 2

OW kwetsbaar. Je hebt een sterk offensieve hand, en veel spelers zouden dan ook 3♥ of 4♣ bieden, daarmee de mogelijkheid tot redden aangevend. Maar waarom zou je bieden en NZ veroordelen tot het spelen van een contract als je een nuttige conventie hebt? Doubleer en kijk wat je partner kan doen!

Als noord iets heeft als:

♠ H B 10 7 ♥ 6 5 3 ♦ B 10 9 8 2 ♣ 7

en je bied een kleur, ga je voor -500, terwijl de tegenstanders niet eens een manche te maken hebben.

Het voordeel van doubleren is dat je alle opties openhoudt. Het nadeel van een kleur bieden is dat nu de tegenstander in het voordeel is: zij zijn niet langer gedwongen te spelen en kunnen er de voorkeur aan geven om te doubleren en te verdedigen.

west	noord	oost	zuid
-	-	-	1 ♥
pas	pas	3 ♥	?

♠ 5 ♥ A V 10 9 3 ♦ 5 3 ♣ A H B 5 3

Niemand kwetsbaar. Oost's 3♥ toont een goede hand met minstens een 5-5 in de schoppen en ruiten. Als zuid zelf een tweekleurenspeel heeft is er ofwel een misfit (noord heeft lengte in oost's kleuren), ofwel een dubbele fit (in welk geval

De tegenpartij zal ervan opkijken

de mogelijkheid bestaat dat NZ op 5-niveau kunnen bieden). Moet zuid 4♣ riskeren of zijn mond houden?

Geen van beiden! Waarom gebruikt hij het helpdoublet niet? Als oost heeft verteld dat hij schoppen en ruiten heeft, en zuid wil bieden, wat kan hij dan anders hebben als harten en klaveren (met alleen lange harten zou hij passen of harten bieden)? Noord zal nu wel weten wat hij moet doen.

Er zijn dus vele situaties, waarin het helpdoublet zijn nut bewijst, maar dat wil niet zeggen dat dat altijd zo is. Neem bijvoorbeeld het volgende biedverloop:

west	noord	oost	zuid
-	1♦	3♣	pas
3♦	?		

Ik weet niet zeker of mijn mening beter is. Als oost een stop in de ruiten heeft, zal hij drie sans bieden. En het is duidelijk dat noord misschien niet zo happig is op een ruitenstart. We openen allemaal 1♦ met:

♠ A H 8 2   ♥ H B 3   ♦ B 8 6 4 2   ♣ 7

en toch hebben we liever een start in een van de hoge kleuren.

Ook zijn er situaties waarin een doublet niets anders kan zijn dan een uitkomst-doublet, bijvoorbeeld hier:

west	noord	oost	zuid
-	1♥	1♣	pas
2♣	pas	2♣	pas
3♥	Dbl.		

Omdat noord de vorige ronde niets bood, kan hij nu niet ineens in bieden geïnteresseerd zijn.

Eveneens, als een zwakke gelimiteerde

hand doubleert, is dat voor de uitkomst.

west	noord	oost	zuid
-	1♦	1♣	2♦
2♥	pas	4♦*	Dbl.

*) Hartensteun, kort in ruiten

Dit is geen situatie voor een helpdoublet. Noord heeft een minimum, en zuid kon de vorige ronde niet meer dan 2♦ bieden.

Als de openaar sterk biedt, b.v. 3♣ in plaats van pas, dan zou dit een helpdoublet situatie zijn, waarin zuid de wil toont (maar twijfelt) verder te bieden.

Tenslotte ben ik van mening dat als:

a) je zelf hebt geopend, je partner jouw kleur niet heeft gesteund en de tegenstanders opstomen naar sans, of

b) je hebt een pashand, en partner heeft geen kracht getoond, of

c) je partnership al zwakte heeft getoond, een uitkomstdoublet wordt geboden. Echter in alle andere gevallen geloof ik sterk in het helpdoublet.

Het cuebod van de tegenstanders is al zo lang en met zulke goede resultaten gebruikt, dat het niet oneerlijk is als ik nu iets probeer terug te krijgen, door gebruik te maken van de nadeel van het cuebod: het feit dat wij een vrij bod hebben. We kunnen doubleren, en als dat doublet constructief gebruikt wordt, ben ik er niet zo zeker van dat het cuebod zo populair blijft als het nu is. Het idee van een "two-way"-doublet is niet nieuw, maar niemand (tenminste niet in een artikel) stelde dit idee eerder voor. Ik gebruik het helpdoublet nu al enige tijd en mijn resultaten zijn fantastisch. Het doublet heeft me in vele situaties geholpen niet te raden of stomme dingen te doen.

Iedereen die met het helpdoublet begint, zal betere resultaten boeken!

Je doet geen stomme dingen meer

DOMBO 4T. TOERNOOI

14^E EDITIE

Jan Meijer

Dit toernooi wordt traditie-getrouw op hemelvaartsdag gehouden. Helaas viel het dit jaar samen met 4-mei, waardoor de organisatie zich terecht verplicht voelde vroeg te beginnen, in verband met de dodenherdenking. Aanvang 10 uur. Voor studenten en vele, zeer vele, andere jonge mensen erg vroeg. De toernooibevolking lijkt al maar jonger te worden, al denk je dat waarschijnlijk steeds vaker.

Traditioneel ook warm en mooi weer; te mooi om te bridgen, maar je hebt je plichten en dan ben je present.

Eveneens traditioneel 8x6 spellen, korte wedstrijdjes, waarbij in principe elke fout fataal kan zijn. Dat ondervond mijn "grote vriend" Wiebe de Jong (EGBC Groningen) die door zijn partner al vroeg op de dag (3e spel) wat lichtzinnig in 5♣ getild werd, nadat wij zelf (Loek sr. en ik) ook al flink in de bus geblazen hadden. Hij ging dan ook gedoubleerd kwetsbaar 2 down (tegen eventueel 4♥ niet kwetsbaar!). Daarbij deed zich deze speelfiguur voor:

N ♠ A 10 x x x x
Z ♣ B 9 x x

Er zijn al 2 azen verloren gegaan en je speelt ♠B uit zuid. Je weet dat als oost aan slag komt, west nog een introever maakt. Op ♠B wordt door west ♠7 gespeeld. Wiebe speelde, gelukkig voor ons ♠A, waardoor west nog ♠HV maakte.

Onze partners Loek jr. en Ed Hoogenkamp maakten 5♣ gedoubleerd, omdat een van de genoemde azen verdronk en de klaveren wel goed behandeld werden. Mede door dit spel wonnen we de wedstrijd met 23-7. Daarmee was het kruit verschoten. De overige wedstrijden eindigden allemaal met een score tussen 13 en 18 VP's per wedstrijd. Te weinig om echt mee te doen.

Van één wedstrijd wil ik U nog even alle spellen beschrijven, dan weet U direct waarom we op zo'n zonnige dag toch weer gaan bridgen.

Ronde 7: Tegenstanders team v.d.Neut.

De "artiesten":

Tafel 1:

NZ Jan Meyer - Loek Verhees sr.

OW Jaap v.d.Neut - Onno Janssens

Tafel 2:

NZ Kees Tammens - Marcel Nooyen

OW Loek Verhees jr. - Ed Hoogenkamp

Spel 1, niemand kwetsbaar, tafel 1:

N	♠	-
	♥	V B 7 6 5 3 2
	♦	H
	♣	10 9 8 4 2
Z	♠	10 8 6 4
	♥	A 8
	♦	A 10 7 5 3
	♣	A H

Biedverloop (ow passen): N: 4♥ Z: 6♥
Old soldiers never die. De harten (2-2) en de klaveren (3-3) gedragen zich netjes en 6♥ is gemaakt. Aan de andere kant "slam gemist". Stand 11-0.

Spel 2, NZ kwetsbaar, tafel 1:

W	♠ 9 7 3	O	♠ H 8 6
	♥ 6		♥ A H B 10 4
	♦ A H 9 5		♦ 8
	♣ A H 7 5 4		♣ V 8 6 3

Biedverloop:

west	noord	oost	zuid
-	-	1♥	pas
2♠	pas	3♠	pas
3♦	dbl	3♥	pas
4♦ (cue) pas		4♠ (cue) pas!	
5♠	pas	6♠	

Ook geen kinderachtig biedwerk, maar de klaveren gedragen zich netjes (2-2) de harten ook (4-3) en ♠A zit goed!

Aan de andere tafel "slam gemist". stand 11-11.

Spel 3, tafel 1:

Z/OW	♠ 86
	♥ AB10975
	♦ 1082
	♣ A3

♠ 109754	<table border="1"> <tr><td></td><td>N</td><td></td></tr> <tr><td>W</td><td></td><td>O</td></tr> <tr><td></td><td>Z</td><td></td></tr> </table>		N		W		O		Z		♠ AB32
		N									
W			O								
		Z									
♥ H4		♥ V6									
♦ 93	♦ VB64										
♣ 10942	♣ HV8										

♠ HV
♥ 832
♦ AH75
♣ B765

west	noord	oost	zuid
(Onno)	(Jan)	(Jaap)	(Loek sr)
-	-	-	1SA (1)
pas	2♦ (2)	dbl	2♥ (3)
pas	3♥ (4)	pas	4♥
pas	pas	pas	

- (1) 12-14 geen 4-kaart hoog
- (2) transfer
- (3) 3-kaart niet minimaal
- (4) inviterend

Uitkomst ♦9, gevolgd door ♦10, ♦B en ♦A. De leider vervolgt harten naar het aas en harten na. West aan slag vervolgt ♦3, noord ♦2 en oost een denkpauze (west: "zijn die ruiten niet zo goed partner?"). De leider maakt de slag met ♦5, overgestoken met harten, ♦8 na en weer gesneden. Schoppen naar HV gespeeld en op de

laatste ruiten gaat het klavertje weg. 4♥+1 gemaakt. Jaap v.d. Neut is en blijft te luidruchtig aan tafel! Aan de andere tafel 2♥+2, stand 18-11.

Spel 4, allen kwetsbaar, tafel 1.

N	♠ 2
	♥ A 10 9 6 4
	♦ A V B 10 9 4
	♣ 8

Z	♠ B 8 6 4
	♥ V
	♦ H 6 3
	♣ H 9 6 5 2

west	noord	oost	zuid
1♠	3♠ (1)	pas	...3♦
pas	pas	3♠	4♦
pas	5♦	dbl	pas
pas	pas		

(1) Ghestem-Garozzo

Na de eerste pas van oost volgde een denkpauze van zuid. Welke zijn het ook weer?

Uitkomst klaveren voor het aas van oost en schoppen na. Via een volledige cross-ruff wordt het spel gemaakt. De andere kant speelt veel beter tegen! Na klaverenstart voor het aas, speelt oost ♠H en troef na. Helaas is het contract hier 3♦ gedoubleerd (te weinig respect youngsters!) en met een overslag gemaakt. Schade beperkt, stand 18-14.

Dan komt spel 6. Oost opent 1♦, zuid past, west past en noord heeft:

♠ A H V 9 6 5
♥ 8
♦ -
♣ H V 8 7 5 3

We spelen ook in deze situatie Ghestem-Garozzo en kunnen met 3♣ een ♣/♠-spel aangeven, maar... dit spel is wel erg mooi en je hebt liever niet dat partner op 3♣ past. Wat bied je?

1♣ is te overwegen en als het niet uitsterft 5♠ nabieden? Het is zeker een denkbare mogelijkheid. Ik koos voor 4SA. Officieel de 2 laagst overgebleven kleuren aangevend (althans, zo redeneerde ik). Loek antwoordt inderdaad met 5♥. Daar kon ik op wachten. Gecorrigeerd naar 5♣.

Spel 5, tafel 1.

N/allen   ♠ B753
              ♥ V973
              ♦ 6
              ♣ A1087

♠ A984	N W O Z	♠ V6
♥ A84		♥ HB1062
♦ B		♦ V1053
♣ VB642		♣ 53

♠ H102
♥ 5
♦ AH98742
♣ H9

west	noord	oost	zuid
-	pas	pas	3♦
pas	pas	pas	

3♦ is bij ons een normale opening (12-14) met een goede zes- of zevenkaart ruiten. Het spel zit niet echt lekker en 3♦ is gedoemd één down te gaan. De verdediging laat echter iets liggen en ♣2 is in de dertiende slag zuids negende slag. Helaas doubleren Loek en Ed op de andere tafel 1SA, dat na het verlies van 5 hartenslagen en ♣A gemaakt wordt via een ♣/♠-dwang tegen west. Het verlies is beperkt, slechts 2 impjes. Stand 18-16.

Nu zal hij het zeker begrijpen! Loek enthousiast 5SA (groot-slam poging?!). Gelukkig kan ik nu rustig(?) 6♣ bieden, tenslotte heb ik geen overwaarde!, waarop Loek past. Hier komt naar voren dat we toch niet vaak genoeg meer samen spelen. Loeks bezit was het volgende:

♠ B 8 4
♥ A 6 2
♦ A 10 9 6 3
♣ 10 4

Hij interpreteerde 4SA niet zoals ik het bedoelde en gaf ook aan 5♣ een andere betekenis. Tenslotte dacht hij dat ik met 6♣ aangaf alleen maar klaverenkracht te hebben.

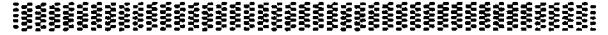
Het spelen was een kleinigheid. Uitkomst ♦H, genomen (schoppen weg), ♠10 laten uitlopen voor een dubbele snit op ♠B9(x) bij west. Dat is zo ongeveer de enige maakkans.

Dat slaagde met hulp van west, die verzuimde ♠10 te dekken met de boer, terwijl zijn bezit slechts Bx was! Verlies uiteraard 2 imp's. Aan de andere kant 6♣ gemaakt. Eindstand 18-18. Zo ziet U; er kan heel wat gebeuren in een wedstrijd van 6 spellen, al is de uitslag in VP's dan 15-15.

Het toernooi werd fraai gewonnen door het team van Agnes Wesseling (Niels v.d Gaast, Paul Jansen, Rink Boswijk). Heel spoedig namen zij de leiding en stonden die niet meer af. Oom Arie zelf complimenteerde hen op kundige wijze met dit resultaat. Een goede sfeer en een goede organisatie heeft er voor gezorgd dat we er normaal gesproken op het derde lustrum weer bij zijn. Het toernooi verdient het dat U er dan ook (weer) bij bent.

Copyright Star Magazine

5 minuten probleem deel II

W/Allen   ♠ 87542
              ♥ 103
              ♦ V63
              ♣ A75

	N	
W		O
	Z	

♠ -
 ♥ AHV6
 ♦ K9
 ♣ KB109863

Het kontrakt is 6♣, de ♣A start hebt u ingetroefd met ♠8. U kunt misschien geen harten op tafel introeven, als west alle troeven heeft.

Maar het is mogelijk west in te gooien, zodat die onder zijn ♥B zal moeten uit spelen. Als u dat probeert na het spelen van de laatste troef zonder de mogelijkheid om weer in de hand te komen, zal west eruit gaan met ♥B en blokkeren de harten. Wat kunt U daar aan doen?

Zie verder pagina 12

1989

bridge
ved
peter
lund

DANSK PAR TIL TOPS I HOECHST

S/Alle

♠ 8
 ♥ B 9 5 3
 ♦ E 9 7 4 2
 ♣ K B 4
 ♠ E 7 4
 ♥ K 8 6
 ♦ D B 3
 ♣ 9 8 7 3
 ♠ B 5
 ♥ 10 7 4 2
 ♦ K 10 8 6 5
 ♣ 6 2
 ♠ K D 10 9 6 3 2
 ♥ E D
 ♣ E D 10 5

Syd	Vest	Nord	Øst
2 sp	Pas	3 ru	Pas
4 kl	Pas	6 kl!?	Pas

Udspil: Hjerter 8

Et dansk-hollandsk hold nåede også med helt til tops i den store internationale Hoechst-turnering sidste weekend. De danske OL-damer blev som bekendt nr. 3 i A-finalen, og det danske juniorhold vandt F-puljen, men derudover gav G-puljen også dansk sejr. Det var Pernille Jacobsen-Steen Laursen, der spillede sammen med Marijke og Paul Erich. Det dansk-hollandske samarbejde blev i øvrigt indledt under Studenterforeningens Bridge Clubs store internationale turnering sidste efterår, hvor det hollandske par deltog.

Vi skal have et spil fra gruppevinderne. Ved begge borde blev der meldt slem og ved begge borde var klor trumf? Paul Erich spille ruder ud mod 6 kl. og så brød spillet sammen for syd: fire ned.

Steen Laursen fik hjerter ud, og så var han ikke mange sekunder om at klare 12 stik hjem. I stik 2 fortsatte han med spar til esset. Nu kom angrebet i ruder, men forsent: ru Es, hjerter til esset, spar til kl. B, kl. K og trumferne blev trukket, hvorefter der var rest på den rejste sparfarve: 1370 plus 400 gav 18 gode IMP.

...Timing...

BRIDGE ABROAD

(ex)Star-leden blijken zoetjes aan een begrip in de buitenlandse bridgeliteratuur. Naast wat figurerende Denen treft U er hier een aantal aan. De preciese herkomst van het Deense stukje is ons helaas niet meer bekend. Het Engelse stuk is hoofdstuk 7 (pagina 22-24) uit:

T. Reese "Do you really want to win at bridge?"
Victor Gollancz ltd. Londen 1989.

Short Story

Timing, tempo, rhythm of play? Call it what you will, this element of the game is difficult to analyse or define. Study this example from the European Championship at Lausanne:

♠ Q J 8 6 3	♠ 7	♠ K 10 5
♥ 10 8 5 4	♥ K Q 3	♥ A 6
♦ 9 5	♦ A K 10 6 2	♦ Q J 8 4 3
♣ J 2	♣ A 10 8 7	♣ 9 6 5

♠ A 9 4 2	♠ N	♠ K 10 5
♥ J 9 7 2	♥ W	♥ A 6
♦ 7	♦ E	♦ Q J 8 4 3
♣ K Q 4 3	♣ S	♣ 9 6 5

East was the dealer and North-South were vulnerable. Five clubs, 3NT and four hearts are all possible contracts for

North-South. In the match between Denmark and the Netherlands both teams attempted four hearts. This was the bidding by the Dutch pair:

South	West	North	East
—	—	—	No
No	No	1♣(1)	1♠(2)
No	2♠	Dble	No
3♠	No	4♦	No
4♥	No	No(3)	No

(1) Precision, normally 16 points upwards.

(2) Players defending against a conventional one club often devise special defensive systems, especially by a passed player. Here one spade denoted at least three spades and not more than two hearts.

(3) There was a strong inference that South held only four hearts and it might have been wise for North to transfer to five clubs. Hands with a 4-3 trump fit are always awkward to manage when the shorter hand holds two high trumps.

The Dutch South was Toine van Hoof, a name reminiscent of a Somerset Maugham short story. When West led a low spade to the king South made a clever play: he allowed the king to hold. The spade return was ruffed in dummy, the king of hearts lost to the ace, and on a third round of spades South produced the ace. Then came a heart to dummy, a club to the king, jack of hearts and two rounds of diamonds, on which the fourth spade went away. The defenders made just two hearts and one spade.

At the other table the jack of clubs was led against four hearts. The Danish declarer took the trick and led a heart to the queen and ace. When East returned a club, South won and took a spade ruff. Another spade went on the second round of diamonds, but now South was awkwardly placed, as these were the remaining cards:

♠ —		
♥ K		
♦ 10 6 2		
♣ A 8		
♠ Q J 8		♠ K
♥ 10 8 5		♥ 6
♦ —		♦ Q J 8
♣ —		♣ 9
	♠ 9	
	♥ J 9 7	
	♦ —	
	♣ Q 4	

After cashing the king of hearts South led a club to the queen. West ruffed, put his partner in with the king of spades, and made another trump trick when East led a diamond.

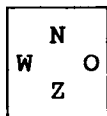
How do you think that South should have played after the club lead? His best play is to follow the line adopted by the declarer at the other table. Begin with a *low* spade from hand. This keeps everything under control, as one of the remaining spades can be ruffed and one goes away on the high diamond.

5 minuten probleem deel III

W/Allen

- ♠ 87542
- ♥ 103
- ♦ V63
- ♣ A75

- ♠ —
- ♥ AHV6
- ♦ K9
- ♣ KB109863

We zijn nog steeds in slag 1 in het kon-trakt van 6♣ en u hebt ♠A getroefd met ♠8.

We moeten iets verzinnen voor die harten-blokkade. Als we wat slagen in dummy kunnen ontwikkelen is dat niet zo erg, en die slagen kunnen alleen maar in de schoppen gevonden worden. We moeten dus wat schopjes zien af te troeven. Allereerst spelen we ♦9, die west moet laten lopen. (♦H wordt later de kaart waarmee we west ingooien). Omdat hij ♦B speelt kunnen we zijn verdeling nu taxeren op 5-6-2-0. U troeft een schoppen met ♠9 en neemt ♠B over met de ♠A in de dummy (alle troeven zitten inderdaad bij oost) en speelt ♠5 na. Of oost nu dekt of niet, er kan altijd een derde schoppen getroefd worden, zodat oost gestript is van zijn schoppen. Die zijn nu een dreiging tegen west. Alleen heeft noord geen entree meer. En nu?

EQUILIBRIDGE

Geef de gemiddelde bridger een 5-kaart schoppen met aas-vrouw en verder weinig erbij, en hij zal zonder er verder bij stil te staan 1♠ volgen. 't Is een automatisme. Er past een mentale instelling bij die in geen enkel opzicht lijkt op die, wanneer je opent. Als je opent verwacht je te mogen spelen. Je instelling is constructief. Blijkt dan toch de tegenpartij het spel naar zich toegetrokken, dan moet menig openaar een gevoel van teleurstelling wegslikken (wat overigens ook de reden is waarom openaars er moeite mee hebben in het verdere biedverloop hun waffel te houden als ze niks extra's meer hebben te melden). De meeste bridgers willen ook het liefst zelf spelen; als ze een hele avond geen spel in handen krijgen worden ze chagrijnig. De constructieve gedachte gaat vergezeld van uitgebreide biedsystemen. We weten precies wat partners antwoord betekent, welk rebid we moeten doen, en ook redelijk precies wat we moeten doen als de tegenpartij ertussen komt.

Die zekerheid ontbreekt als je een volgbod doet. De mentale instelling is: ik rommel maar wat. Zij hebben de punten en het spel zal we voor hun zijn. Ik zal hen het leven zo zuur mogelijk maken. Je hoopt hooguit te mogen spelen, en als je mag, dan zal het voor de 'take out' zijn. Tegen welke prijs moet je nog maar afwachten. Geen constructieve instelling dus, maar een verdedigende.

Aan het volgen zit voor velen bovendien ook nog een geur van iets verbodens. Dat zie je aan het woordgebruik: storen, het contract stelen, obstructie. Ik kan me nog avondjes met thuisbridgers herinneren die het zeer onspottief vonden als we hun zo fraai uitgeboden 4♠ uitnamen met 5♠....

Aan de andere kant zijn er, die juist genieten van wat legaal nog toegestaan, maar weinig scrupuleus is. Die halen hun hart op aan volgbiedingen, juist omdat alles zo onzeker is en er niks afgesproken is - en dat maar het liefst zo willen laten.

Allemaal verklaarbare redenen om het wel en wee van volgbiedingen maar aan vrouwe Fortuna over te laten. Ze zijn de jungle in het bieden. Vandaar de Tarzanverhalen aan de bar.

Ik ga in de komende serie artikelen echter niet voorstellen het oerwoud plat te branden. De ondoor-zichtigheid, het gevaar - het hoort er allemaal bij. Maar er is geen enkele reden om als een dolle door die jungle te rausen en je maat steeds het spoor bijster te laten raken. Wat ik dus wel ga doen is de gevaren blootleggen zodat daar biedafspraken op gebaseerd kunnen worden. Een overlevingscursus. "The compleet book on overcalls" van Mike Lawrence - één van de weinige theoretici op dat gebied, en zeker de meest geavanceerde - dient ons daarbij tot gids, waar nodig aangevuld en/of vergeleken met andere literatuur daarover.

We beginnen de serie met het behandelen van de algemene principes.

1. ALGEMENE PRINCIPES

Voor de beslissing of een bepaalde hand een volgbod waard is - en welke - moet rekening gehouden worden met de volgende vragen:

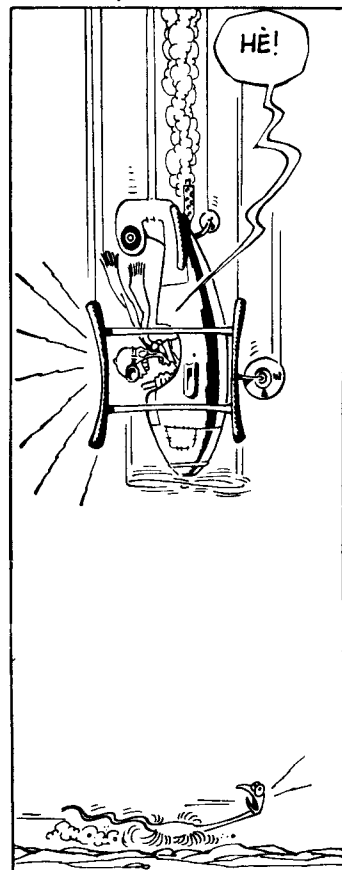
- 1) Is er geen beter alternatief (bijvoorbeeld een informatiedoublet)?
- 2) Wat is het doel?
- 3) Wat zijn de risico's?

Het moet routine worden steeds deze drie vragen snel de revue te laten passeren alvorens je tot een volgbod besluit. In deze

paragraaf gaan we nog niet op specifieke volgbodsituaties in, maar bespreken we deze drie elementaire vragen. Zij vormen de basis waarop je biedafspraken met je partner moet maken en waarop je actie onderneemt, de rest spreekt dan eigenlijk voor zich.

1.1 Vraag 1: is er geen beter alternatief?

Pas buiten beschouwing latend gaat het

hier vooral om de vraag of een informatiedoublet niet beter is. Veel spelers hebben hierover te weinig afspraken, of de verkeerde.

Laten we uitgaan van 1♣ bij RT.

Je hebt:

- ♠ A V 10 x x
- ♥ x x
- ♦ H x x
- ♣ A 10 x

Punten genoeg voor een informatiedoublet, maar hoe verder als partner harten gaat bieden (wat te verwachten is) of als LT mee gaat doen. Je moet dan alsnog, mogelijk zelfs op 2-nivo, je schoppenkleur introduceren. Waarom dan niet meteen?

JONG INSTUIMIG EN ONBEZONNEN, MAAR DAN...

Een argument om eerst te doubleren vinden veel spelers in het onderscheid dat zij graag willen maken tussen wel of geen openingskracht. Een volgbod in een kleur ontkent dan een opening. Het voordeel van de eenvoud van deze afspraak valt echter in het niet bij de nadelen ervan. Een van de grootste nadelen is dat de goede kleur "verzuipt" in het verdere biedverloop. Een opening garandeert immers allerminst dat je nog de gelegenheid krijgt alsnog die mooie schoppens te melden:

Na 1♣-dbl-2♣-pas
pas-??

zit je in de problemen. Voor 2♣ is de hand beslist te zwak, het kan wel eens goed uitpakken, maar het zal veel vaker zelfmoord blijken. Vergelijk met dezelfde hand het volgende biedverloop:

1♣-1♠-2♣-pas
pas-??

Nu komt doublet in aanmerking. Voor partner is de hele situatie dan duidelijk: partner, ik heb een hand met schoppens en openingswaarde, maar ongeschikt voor een direkt informatiedoublet. Je vertelt dan ook meteen dat je geen goede harten hebt, en in elk geval niet de ideale verdeling voor een informatiedoublet. En je ontkent tevens een heel sterke hand met lengte schoppen (16+ HCP), want dát zijn de handen waarmee je eerst doubleert om later je kleur te bieden:

1♣-dbl-2♣-pas
pas-2♣

Samengevat:

- 1) met 16+ en een goede kleur eerst doubleren, later (als het nog kan) de kleur bieden;
- 2) met minder, maar wel een opening en een goede kleur (en niet de goede verdeling voor een informatiedoublet) eerst de kleur bieden, later (als het nog kan) alsnog een informatiedoublet;
- 3) met nog minder, mits voldaan aan andere eisen (waarover we het in volgende paragrafen zullen hebben), eerst de kleur bieden, later passen of de kleur eventueel (bij extra lengte) herhalen.

We laten daarbij het gebruik van sprongvolgbiedingen nog even in het midden (zie de slotparagraaf van deze aflevering) maar willen wel alvast benadrukken dat afspraken daarover nauwkeurig kunnen worden bepaald door de drie bovenstaande punten daarop af te stemmen.

1.2 Vraag 2: Wat is het doel?

Je moet je altijd afvragen wat je met het volgbod wil bereiken.

Is er een reële kans dat jullie het spel mogen spelen? Constructief, of de deelscore betwistend? Of om uit te nemen? Of is het spel aan de tegenpartij? Wat heeft het dan voor zin tussen te bieden?

Dat kan alleen maar zijn hebben als je je partner een goede start wilt aangeven, of om zand in de vijandelijke biedmachine te strooien.

Laten we deze mogelijkheden eens één voor één bekijken.

De eerste vraag luidt waar de 'balance of power' ligt, bij jullie of bij de tegenpartij. Om dat te achterhalen is goed luisteren naar het totale biedverloop (en vooral ook naar wat er níet geboden wordt) voorwaarde nummer 1. Heeft partner al kunnen bieden en, zo ja, heeft hij dan voorgepast? Als dat zo is, en je bezit zelf alleen maar over een goede 5-kaart schoppen en verder niks, dan ligt het spel in principe aan de tegenpartij en kun je constructief bieden verder wel vergeten. Nog even afgezien van de risico's om er dan nog in te komen (waarover we het zo dadelijk gaan hebben) gaat het dan alleen nog maar om de verdedigende functie van een mogelijk volgbod: de tegenstanders een nivootje 'tillen', de deelscore stelen, het biedverloop bemoeilijken, een eventuele uitnemer aangeven of om een uitkomst in die kleur vragen.

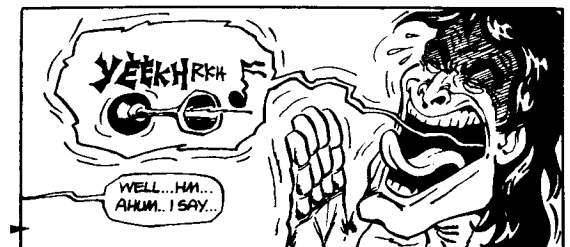
Heeft partner nog niet kunnen bieden dan moet een volgbod in eerste instantie constructieve bedoelingen hebben; gaat LT zich dan positief met de bieding bemoeien dan pas je je strategie in meer defensief opzicht aan. Hoe, dat zullen we in volgende afleveringen nog zien.

Allemaal heel voor de hand liggend, toch wemelt het in de praktijk van de misverstanden, vooral als partner zich in de bieding gaat mengen. Juist voor het verdere biedverloop blijken veel paren geen

afspraken te hebben - of ontoereikende. Gaat het om defensief tussenbieden dan ontstaan rampen vaak niet eens doordat je wordt opgeknoopt of dat je uitneemt tegen niets (hoewel dat al te vaak gebeurt) maar omdat het volgbod bleek te zijn gebaseerd op de ijdele hoop met een gammel kleurtje de biedmachinerie van de tegenstanders te kunnen verstoren. Partner komt dan in vol vertrouwen uit in die kleur onder box vandaan tegenover je boertje-zesde... Aan de eis dat een volgbod goed moet zijn voor een uitkomst in die kleur moet in het algemeen meer waarde worden gehecht dan aan de mogelijk biedversturende werking ervan. Dat geldt zeker tegenover goed ingespeelde tegenstanders die sluitende afspraken hebben over de verdediging tegen tussenbiedingen. Met andere woorden, het is belangrijker je partner niet op het verkeerde been te zetten dan je tegenstanders proberen te misleiden.

1.3 Vraag 3: wat zijn de risico's?

Hoe automatisch we dat meestal ook doen, volgbiedingen behoren tot de moeilijkste uit het hele biedrepertoire. Met een informatiedoublet kun je, afhankelijk van het verdere biedverloop, nog alle kanten uit, je hebt je nog nergens op vastgelegd

en je zult zelden zwaar opgeknoopt worden. Bij een volgbod ligt dat anders. 't Is zo definitief. Je kiest een speelkleur, waarvan je nog maar moet hopen dat je goed geprikt hebt.

De risico's hangen af van een samengaan van verschillende factoren:

- de 'balance of power' (goed luisteren naar het biedverloop!);
- de kwetsbaarheid;
- paren, viertallen of butler (matchpoints of imps);
- de kwaliteit van je hand, en
- het nivo van het volgbod (kun je nog op 1-hoogte volgen, of moet je dat op 2- of zelfs 3-hoogte gaan doen?).

Ook dit lijkt allemaal een open deur. Het punt is echter dat je al deze factoren, plus de overwegingen die we eerder hebben behandeld, als een samenhangend geheel moet bekijken, en dat de afspraken daarover ook een logisch geheel moeten vormen. Paren of viertallen maakt een hoop uit. Paren is te vergelijken met straatvechten, waarbij om ieder spel apart geknokt wordt. Een uppie in een deelscore kan je even veel opleveren als een +800; haal je na zo'n top een nul - je gaat 'n keer onderuit voor 1100 - dan sta je nog op 50%. Maar in viertallen zou die zelfde deelscore, die je met 'n uppie had gemaakt, je weinig hebben opgeleverd en zou die min 1100 je de wedstrijd hebben gekost. Lawrence is daar heel onomwonden over: "Good matchpoints is almost never good bridge. You have to learn to play badly. There are a number of things you can do which are theoretically wrong, but at matchpoints they work a high percentage of time. And that is what matchpoints is all about." Als je dan beseft dat bijna alle bridgers in Nederland het spel leren in parenwedstrijden op de club geeft dat te denken. Hoe dan ook, in viertallen moeten de risico's anders worden afgewogen dan in paren. In een viertallenwedstrijd geldt het risico niet de kans op een eenmalige

slechte score, maar het gevaar op één spel de wedstrijd te verliezen.

De risico's (waarbij ook nog met de kwetsbaarheid rekening moet worden gehouden) moeten worden afgewogen tegenover het doel of het mogelijke effect van een volgbod.

Zo is niet iedere hand met 9 à 13 punten en een vijfkaart geschikt voor een volgbod in die kleur. Gaan we bijvoorbeeld uit van de verdedigende functie van een volgbod dan is het goed te beseffen dat 1♣ over 1♠ of 2♠ over 1♦ veel biedruimte wegneemt en het de tegenstanders lastig maakt om verder te bieden, terwijl 1♦ over 1♠ of 1♠ over 1♥ wat dat betreft weinig 'doet'. Dat houdt in dat het al sneller het risico waard is schoppen te volgen na een klaverenopening dan na een hartenopening, zelfs als de schoppenkleur niet best is:

♠ 9 6 5 4 2
♥ A x
♦ A V x x
♣ H x

Na 1♠ is deze hand volgens Lawrence offensief genoeg om, de slechte schoppen ten spijt, erin te komen met 1♣, zowel in paren als in viertallen (NB: veel spelers vinden deze hand al te riskant, zeker in paren, vanwege een rampzalige schoppenstart van partner...). Essentieel is dat je een slechte kleur compenseert met openingskracht (of met een uitzonderlijke distributie) maar let er dan wel op dat je punten in de zijkleuren goed geplaatst zijn, zoals hier. En bij voorkeur azen en heren. Vervang de schoppens door V109xx en de ruitens door Axxx en je hebt een volgbod dat ook het risico van een slechte start uitsluit. Om al die redenen is het aan te raden met iets als:

♠ H 9 x x x
♥ H x x
♦ B x x
♣ V x

te passen, zeker in viertallen. Zelfs met:

♠ x x x x x
 ♥ H B
 ♦ H V x
 ♣ H B x

is een volgbod slecht. De slechte kleur wordt weliswaar gecompenseerd met openingskracht, maar topcontroles ontbreken. In paren, aldus Mike Lawrence, kan 1♠ er misschien nog mee door, maar in viertallen, never.

En nooit op 2-nivo volgen met een slechte kleur, hoeveel compensatie je verder ook hebt.

Het voorgaande houdt ook in dat je geen enkel risico mag nemen met dubieuze 5-kaartjes als je geen biedruimte wegneemt. Tevens wijst het voorgaande op iets waaraan vaak te weinig aandacht wordt besteed als het gaat om de kwaliteit van de hand, namelijk de punten in de zijkleuren. Neem bijvoorbeeld na een 1♠ opening:

♠ V 10 x x x
 ♥ H B
 ♦ x x x
 ♣ H B x

De schoppenkleur is nu weliswaar beter, maar de twee HB-combinaties zijn slecht geplaatst. Verwissel de lage kleuren, en de hand ziet er al veel gezonder uit voor een volgbod.

Of deze:

♠ A V x x x
 ♥ A V x
 ♦ x x
 ♣ x x x

Bijna iedereen zou hiermee zonder nadenken 1♠ volgen. Toch is de kans helemaal niet klein dat je maar 2 à 4 slagen maakt. Sta niet verbaasd als je al op 1-nivo wordt opgeknoopt.

In deze aflevering behandelen we nog twee principiële vragen:

- 1) mag je op een vierkaart volgen?
- 2) met welke handen doe je een sprongvolgbod

2. VOLGEN OP EEN VIERKAART

Volgen op een 4-kaart, mag dat? Ja, alles mag, maar de vraag is of dat goed is. De meeste spelers achten een volgbod met een vierkaart absoluut taboe. Maar deze opvatting wordt in de moderne wedstrijdpraktijk hoe langer hoe meer als achterhaald beschouwd. Meer nog, er zijn vaak betere redenen om op een vierkaart te volgen dan op handen met een 5-kaart als in het laatste voorbeeld (waarop iedereen automatisch 1♠ zou volgen). Vergelijk die hand eens met de volgende, eveneens na een 1♠ opening:

♠ H V B 9
 ♥ A x
 ♦ x x
 ♣ B x x x x

Voor een informatiedoublet is deze hand niet geschikt. De meeste spelers zouden er even automatisch mee passen. Toch is 1♠ hier heel wat veiliger dan met voorgaande hand, en mocht je het spel niet spelen dan heb je in elk geval een prima start aangegeven. Een nadeel is alleen dat de vijfkaart klaveren waarschijnlijk verzuipt. Dat is de enige overweging om toch maar te passen - een kwestie van kiezen.

Aan welke voorwaarden moet een volgbod met een vierkaart voldoen?

- 1) Lengte in de openingskleur (tenminste een vierkaart) strekt tot voordeel. Hoe langer die kleur, des te beter want des te groter de kans op een fit.

- 2) Een goede kleur, dus geen Vroox. Die eis moet strenger worden gehanteerd naarmate je korter bent in de openingskleur (omdat dan de kans op een fit kleiner is), en rekening houdend met paren of

viertallen: in paren mag je wat meer risico nemen.

- 3) Alleen op 1-nivo. Nooit, nooit op 2-hoogte.

3. SPRONGVOLGBIEDINGEN

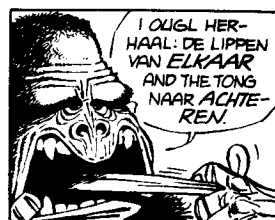
Lawrence laat zich in zijn boek over volgebiedingen niet expliciet uit over sprongvolgebiedingen; zijn opvattingen daarover laten zich alleen destilleren uit de enorme hoeveelheid handjes die hij bespreekt. In de VS zijn zwakke sprongvolgebiedingen veel populairder dan in Europa. Hier zijn de sterke of 'intermediate' sprongvolgebiedingen veel gangbaarder, hooguit zwak bij gunstige kwetsbaarheid. Ook Sint & Schipperheyn bepleiten in Het Moderne Acol Boek het intermediate sprongvolgebod. In hun bespreking van de Amerikaanse mode juist met hele zwakke handen te jumpen geven zij als verklaring daarvan het Standard American biedsysteem (zie Biedsystemen der Kampioenen, SM nr.*) waarin alleen met 5-kaarten hoog 1♥ of 1♠ wordt geopend, en anders 1♣ of 1♦. Omdat er dus vaak in een van de lage kleuren wordt geopend neemt een zwak sprongvolgebod meteen enorm veel biedruimte bij de tegenpartij weg, met als effect dat hun mogelijke 4-4 fit in de andere hoge kleur 'verzuipt'. Dat voordeel zou dus voor de Nederlandse bridgepraktijk - gebaseerd op modern Acol - niet opgaan. Toch geeft het te denken dat de hedendaagse bridgepraktijk in Nederland, zeker op hoger nivo, zich steeds meer ontwikkelt in de richting van 1♥- of 1♠-openingen met een vijfkaart. De meeste paren spelen 1♠ al als een 5-kaart (zie ook het Biedermeyersysteem, zoals dat in Bridge is gepubliceerd) en steeds meer paren openen alleen 1♥ op een vierkaart als daar ook een 4-kaart schoppen bij zit. Nog afgezien van de bridgepraktijk in andere Europese landen (Frankrijk, Oostenrijk, Polen, Italië), waar openingen op een 5-kaart hoog gangbaar zijn, levert de huidige ontwikkeling in Nederland steeds meer argumenten op ten gunste van zwakke sprongvolgebiedingen.

Wat men echter ook kiest, het is heel eenvoudig afspraken daarover precies af te stemmen op de eerdere eisen, die we aan volgebiedingen hebben gesteld (zie par.1.1) Maar dan ook precies.

Kies je voor intermediate sprongvolgebiedingen, dan kan de betekenis van eerst een doublet en daarna schoppen, of van eerst 1♠ en daarna een doublet heel nauwkeurig afgesproken worden. Bij zwakke sprongvolgebiedingen kom je tot heel andere, maar even precieze afspraken.

In de volgende aflevering gaan we wat gedetailleerder in op de techniek van volgebiedingen, de verschillen tussen volgen op 1- of 2-hoogte, en op het verdere bieden (antwoorden, rebids).

EEG MIXED 1989

TE OOSTENDE

Jules van Ogtrop

Een veel voorkomende behoefte bij mensen op leeftijd is het zichzelf bewijzen. Sommigen nemen deel aan een Elfstedentocht of een Vierdaagse. Anderen schrijven hun mémoires. Bij mij bleef het beperkt tot een door Loek Vehmeyer geaccepteerde uitnodiging voor bovengenoemd evenement. Afgrijselijk weer buiten maakte de bridgezaal tot een veilige schuilplaats. Even wennen aan de opstelling aan langwerpige tafels (alsof we in de trein op een koffer aan het kaarten zijn) en toen kon het feest beginnen. Zie hier een bloemlezing van wat ons werd voorgeschoteld. Loek zat steeds zuid en bij de tegenpartij de vrouw west.

Na een 1♦ opening van west belandden wij in een 2♥ kontract. Uitkomst ♠V en zoals de kaarten liggen, is 4♥ maakbaar. ♠H nemen, ♠A en schoppen troeven. ♠A en klaveren troeven; schoppen troeven, klaveren troeven en weer schoppen troeven. West wordt met ♥A aan slag gebracht, waarna zij onder ♠H moet uitspelen. Als de harten bij oost-west 2-2 zitten en de ruiten dus 4-3, komt 4♥ ook binnen, omdat de tegenpartij de ruitenkleur moet aanboren. Kan 4♥ down? Jawel, maar dan moet west met ♥A starten en met een zwarte kleur vervolgen. +170 was een mooie score voor noord-zuid. Vele oost-west paren waren slechts weinig down gegaan in een schoppenkontract.

N/OW ♠ 5

♥ AV52
♦ H1085
♣ B1094

♠ AV10872
♥ 1073
♦ 2
♣ 875

	N	
W		O
	Z	

♠ HB4
♥ 64
♦ AV76
♣ HV32

♠ 963
♥ HB98
♦ B943
♣ A6

Z/NZ

♠ AB98
♥ VB52
♦ A103
♣ H5

♠ V653
♥ A
♦ HB762
♣ VB4

	N	
W		O
	Z	

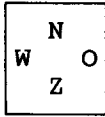
♠ H1072
♥ H76
♦ 95
♣ 10932

♠ 4
♥ 109843
♦ V84
♣ A876

West speelde 2♣ en ik kwam uit met ♠B. Loek nam met ♠A en trok klaveren na. West wilde nu haar klaverenverliezer opruimen, maar kon alleen met troef in haar hand komen. De snit op ♠H gelukte en op ♠A verdween bij west de verliezende klaveren. Harten na, Loek stapte op met ♥B en speelde troef na. Ze herhaalde dit na ♥H. -140 was voor ons een topscore. Wonderlijk, want speelt oost het kontract na een transferbieding, dan is het goede tegenspel na een tamelijk voor de handliggende troefstart veel gemakkelijker.

O/Allen   ♠ H9652
              ♥ 842
              ♦ 95
              ♣ V73

♠ VB84
 ♥ 5
 ♦ 87
 ♣ AB10864

♠ 73
 ♥ AB103
 ♦ AHV102
 ♣ 95

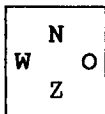
♠ A10
 ♥ HV976
 ♦ B643
 ♣ H2

Oost zat in 2♦, bepaald niet het ideale kontrakt. 3♣ is natuurlijk veel beter en tegen Sans Atout moet zuid goed spelen (meteen ♠H erin) om een rampscore voor noord-zuid te voorkomen. Loek kwam uit met ♥H. Oost nam met ♥A en speelde ♥10 na, die gedekt met ♥V op tafel werd getroefd. Ruiten na voor de ♦A en schoppen voor de ♠H. Ik vervolgde onmiddellijk met klaveren, anders verdwijnt er later een verliezer bij oost op ♠V, die zuid met een vaste troefslag mag introeven. -90 was een prima score voor ons.

De gebruikelijke zeper kon niet uitblijven.

W/Allen   ♠ AHB
              ♥ H75
              ♦ 543
              ♣ A1085

♠ 982
 ♥ V
 ♦ AH108762
 ♣ B9

♠ 10754
 ♥ A10942
 ♦ 9
 ♣ HV3

♠ V63
 ♥ B863
 ♦ VB
 ♣ 7642

West opende 2SA, een preëemptive in één der lage kleuren. Ik paste voorlopig en oost bood 3♣, een bod dat geen bijzondere sterkte toonde, want hij was dus bereid het bij 3♣ te laten. Natuurlijk bevroedde hij, dat west een preëemptive in ruiten had en dan had hij geen verdere ambities. West bood 3♦ en nu vond ik dat ik er met een doublet tussen moest komen. Loek bood 3♥ en omdat ik bang was, dat ze mijn hand

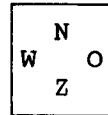
door mijn oorspronkelijke pas onderschatte verhoogde ik nog desastreus tot 4♥. Dit leverde gedoubleerd -1100 op, een score van 5%. Verbazingwekkend was, dat -800 iets meer dan 10% opleverde. In veruit de meeste gevallen hadden oost-west rustig 3♦ mogen spelen, een wonderlijke triomf voor de passiviteit. Of zouden er dames in west hun hand te mooi gevonden hebben voor een preëemptive?

Ook het volgende spel was geen succes voor ons.

O/OW

♠ AV3
 ♥ HVB952
 ♦ V5
 ♣ H8

♠ 1042
 ♥ 1073
 ♦ 1076
 ♣ V1065

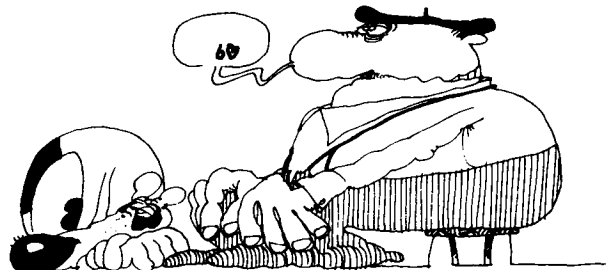

♠ H986
 ♥ 4
 ♦ 842
 ♣ AB432

♠ B75
 ♥ A86
 ♦ AHB93
 ♣ 97

Noord-zuid zaten vele malen in 6♥, maar ook nogal eens in 6SA. Bij een uitkomst in een rode kleur kwam oost in de grootste moeilijkheden. Na elf slagen, waarbij noord twee klaveren en een schoppen opruimde, zette menig oost met een stalen gezicht zijn ♠H sec. Als noord dan verder geen risico nam, maakte hij nu alle slagen. De kwintessens van het tegenspel is, of west kan aangeven, dat hij ♠V dan wel ♠V bezit.

Bij ons was er een groot gebrek aan fantasie. Ik bood met alle andere pappies 6♥ en mijn tegenstander kwam uit met ♠A. Dat was geen goede score voor ons.

O/Allen	♠ 6		
	♥ AHV862		
	♦ V7642		
	♣ A		
♠ V84			♠ A1093
♥ B104			♥ 9753
♦ A1053			♦ 8
♣ V62			♣ H973
	♠ HB752		
	♥ -		
	♦ HB9		
	♣ B10854		

Op dit spel bleek 4♥ aan de lopende band gemaakt, zelfs een keer of wat met een overslag. Na klaveren-uitkomst wordt drie maal troef gespeeld en dan ruiten na, die west moet duiken. Noord moet nu ♦9 laten doorlopen, hetgeen ik hem niet zo snel zie doen. Speelt noord niet de ♦9, maar de ♦B dan moet west wel pakken en schoppen naspelen om zijn partner voor een fout te behoeden. Noord moet dan nog een ruitenslag en een troef afgeven.

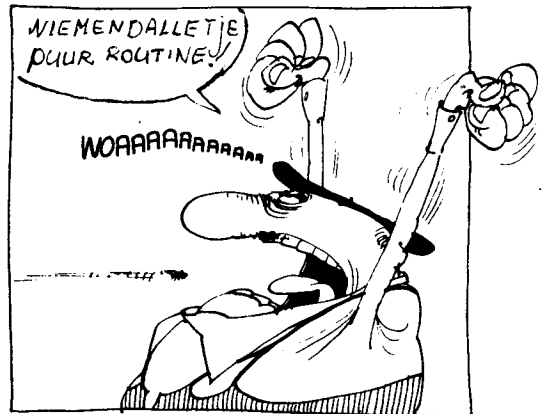
Wij speelden het merkwaardige kontrakt van 2♦, dat ik ten onrechte met drie overslagen mocht maken. Het was geen goede score voor ons.

Het volgende spelletje tegen de Franse international en meervoudig Europees kampioen Pilon toont aan, dat forceren niet loont.

O/Allen	♠ V83		
	♥ A84		
	♦ AH86		
	♣ 1082		
♠ AHB2			♠ 10754
♥ B109			♥ H
♦ 1075			♦ VB32
♣ H76			♣ V943
	♠ 96		
	♥ V76532		
	♦ 94		
	♣ AB5		

Na een pas van Pilon vond Loek terecht haar zeskaart harten te dun voor een multi en paste. West opende 1♣ en ik vond mijn spel geschikter voor de verdediging dan voor de aanval en paste. Pilon antwoordde 1♣ (niet 1♦, misschien om wat biedruimte bij ons weg te nemen), die Mad. Renoux tot 2♣ verhoogde, een twijfelachtige beslis-

ing. Nu had ik de zaak met een doublet kunnen openbreken, maar het leek me toch beter te passen en zo deed Pilon. Loek, die best kon begrijpen, dat ik wel kracht had, paste ook. 3♥ wordt wel gemaakt, ook bij ruiten-uitkomst. Zuid moet tweemaal harten spelen en schoppen na. West pakt en speelt eerst ♥B en dan weer ruiten voor de ♦A. Een ruiten wordt getroefd, waarna schoppen volgt. West moet nu de klaveren openbreken, waardoor zuid daarin twee slagen maakt. +140 is voor noord-zuid een score van slechts 40%. Dit alles bleef ons bespaard. Loek startte tegen 2♣ met ♦9. Ik gaf haar in de derde slag een ruiten aftroever en nadat ik met ♥A aan slag kwam, volgde weer een ruiten getroefd en overgetroefd in de dummy. Pilon trok troef, maar kon niet verhinderen, dat wij naast ♠V nog twee klaverenslagen maakten. +200 scoorde voor ons 75%.

Tenslotte een grappig niemendalletje.

O/OW	♠ B96		
	♥ A863		
	♦ VB104		
	♣ A6		
♠ HV103			♠ A74
♥ 107			♥ H54
♦ H97			♦ A652
♣ 7532			♣ VB4
	♠ 852		
	♥ VB92		
	♦ 83		
	♣ H1098		

Oost speelde 1SA, waartegen Loek uitkwam met ♥V, door mij aangeseind met ♥8. Oost nam met ♥H en stak over naar ♠V. Hij vervolgde met klaveren voor ♠H van Loek, die

♥B trok en daarna harten voor mijn ♥A. Ik gaf Loek niet haar vierde harten, omdat ik kon zien, dat zij in naspeelmoeilijkheden zou komen, maar vervolgde met ♦V voor de ♦H in de blinde. Weer kwam er klaveren voor mijn ♣A. Nog steeds weigerde ik onze hartenslag mee te nemen. Dit keer trok ik schoppen, tamelijk vervelend voor oost, die ♣A moest leggen, teneinde niet te blokkeren. Hij inkasseerde zijn ♣B en ging piekeren. Hij taxeerde Loek, die in een bui van extravagantie ♦8 had laten vallen, op een 4-4-1-4 en gulzig sneed hij op ♣B. Tableau, ik trok harten na voor de ♥9 van Loek, die nog een hoge klaveren had. +100 was voor ons een score van 90%.

Na afloop deed de Belgische computer er drie uur over om de uitslag te berekenen. De reden was spoedig duidelijk. Met onze 54,5% en de ouderdomstoeslag, die wij kregen, omdat onze gezamenlijke leeftijd

ruim 50 jaar boven het gemiddelde lag, werden we met vlag en wimpel kampioen. Geen computer (maar ook geen lezer), die dat kon geloven.

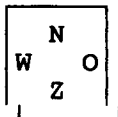
Copyright Star Magazine

5 minuten probleem deel IV

het gehele spel:

W/Allen   ♠ 87542
              ♥ 103
              ♦ V63
              ♣ A75

♠ AHV103   ♠ B96
 ♥ B98752   ♥ 4
 ♦ AB   ♦ 1087542
 ♣ -   ♣ V42

♠ -
 ♥ AHV6
 ♦ H9
 ♣ HB109863

♠ 87
 ♥ 103
 ♦ 63
 ♣ -

♠ A
 ♥ B987
 ♦ A
 ♣ -

♠ -
 ♥ 4
 ♦ 108754
 ♣ -

♠ -
 ♥ AHV6
 ♦ H
 ♣ 10

We hadden een schoppendreiging in de dummy gekreërd zonder een entree, maar als we nu de laatste 6 kaarten bekijken, zien we dat dat geen probleem hoeft te zijn:

Zuid speelt zijn laatste troef en west zit in dwang. De enige kaart die hij weg kan gooien zonder meteen het kontrakt te laten maken is ♣A. Dan wordt er in de dummy een ruiten wegegooid en gooit u west in met ♦A. Nu helpt het west niet eruit te gaan met ♥B, want u wint de tweede harten met de ♥10 in dummy en inkasseert de vrije schoppen.

FILARSKI'S OPVOLGERS

Peter Bosman en Edwin Stoel

In onze serie "Filarski's opvolgers" volgt hier een interview met Ton Schipperheijn, U allen ongetwijfeld als eindredacteur van "Bridge" en als mede-auteur van de soap-serie "van start tot finnish" (een gedurfde titel) bekend. Meer informatie kunt U vinden in het laatste nummer van Bridge, waar een kadertje aan hem gewijdt is als medewerker van het Bonds bureau. Maar hij is ook actief als columnist in diverse regionale bladen, die weinig lezers van Star magazine in de bus zullen krijgen. Een proeve treft U hieronder aan.

bridge

T. SCHIPPERHEIJN

Haarlems Dagblad
30/06/89

In het Finse Turku gaat dit weekend het EK van start. Een recordaantal landen neemt deel, 26, met onder de deelnemers voor het eerst Rusland. Bridge is in Rusland lang verboden geweest als zijnde een „kapitalistisch” spel, maar nu is bridge ook daar in opmars. En dat men snel leert bleek bijvoorbeeld in het sterke Cavendishtoernooi, waar een Russisch paar tweede werd, daarmee een hele rij indrukwekkende namen achter zich latend. Of Rusland in Turku tot de kanshebbers moet worden gerekend valt echter te betwijfelen; die eer valt Oostenrijk ten deel, en ook Zweden en Engeland, de nrs. een en twee in 1987, behoren tot de favorieten.

Nederland met Borm-Maas, Leufkens-Westra, Niemeijer-Zwaan en captain Roald Ramer zal tevreden moeten zijn met een plaats in de subtop. Ook de dames met Arnolds-Vriend, v.d. Pas-Schippers en Bakker-Gielkens hebben hun verwachtingen niet echt hoog gespannen; het hoogst haalbare lijkt een bronzen plak en die zou dan mede te danken zijn aan Jet Pasman en Paul Erich die het team enthousiast begeleiden. Er nemen 17 landen deel; de ruimte in het programma wordt „opgevuld” met het EK voor damesparen, waaraan ook Hetty Maywald en Irene Nijhuis deelnemen.

Internationaal mag Nederland dan geen records vestigen, nationaal gebeurt dat des te meer. Bij „Meer en Bosch” bijvoorbeeld in Kennemerland waar nu al weer voor de vierde keer het gelijknamige toernooi werd gehouden. Onder leiding van Margriet Jacobs namen liefst 112 paren deel die het gezamenlijk mogelijk maakten dat ten behoeve van de epilepsiebestrijding een Barry Emons

T.S.

"De bridgejournalistiek in Nederland is sedert Herman Filarski niet wezenlijk veranderd. Hij was de eerste en de enige, schiep de oervorm van de bridgejournalistiek, welke tot nu toe overal wordt nagevolgd. De meeste kranten hebben tegenwoordig wel een bridgerubriek, ook de grote regionale bladen, zoals het UN. Maar van een tomeloze groei is geen sprake, de NRC heeft de rubriek nota bene weer opgedoekt. 't Hangt toch heel erg af van de redactie, of er liefhebberij voor is. En verder moet het lekker leesbaar zijn.

Lezersonderzoek is dan heel bepalend. Over het algemeen zijn de "kijkcijfers" (aantal lezers) laag, maar het waarderingscijfer hoog, en is ook de "leestrouwheid" groot. Het bridgenivo van die lezersgroep weten niet precies, naar schatting ligt het gemiddelde op 2e klas-nivo. Vergeet niet dat de NBB zo'n 70.000 leden telt, maar dat het aantal thuisbridgers op 500.000 wordt geschat.

Wij hebben de indruk dat het spelnivo van veel bridgerubrieken hoger ligt, sommige zelfs beduidend hoger dan dat van Bridge.

T.S.

Bij mij niet. Ik probeer mijn rubriek toch af te stemmen op 95% van de lezers, die ver, ver onder HK-nivo spelen. Dat kun je niet laag genoeg inschatten.

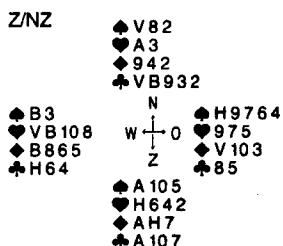
Veel bridgerubrieken ogen nogal fragmentarisch, spelletje-hier-spelletje-daar. In dam- en schaakrubrieken wordt veel vaker de aktualiteit verwerkt. Topspelers gaan daar door stilaan bij het publiek tot de verbeelding spreken. Dat zie je bij bridge zelden. Zo'n Interpolistoernooi bijvoorbeeld...

T.S.

Bij dammen en schaken speelt de directe krachtmeting tussen twee spelers een belangrijke rol. Dat soort heroïek, dat je ook ziet in de volkssporten als biljarten, ontbreekt in bridge. Dat is één verklaring. Een andere is, dat de ruimte voor bridgeartikelen zeer beperkt is. In mijn rubriek kan ik maar 2, hooguit 3 spellen kwijt.

speel-werktafel kon worden aangeschaft.

Diagram 1.

Een aardig spel van de winnaars, de dames Cappon en Vervlief die ruim 63% bijeen speelden. Zij bereikten het goede eindcontract van 3 SA, via zuid 1 Ha, noord 1 SA, zuid 3 SA. Oost startte Sch 4 en dat leidde op een leuke manier tot 11 slagen. De slag liep via vijf en boer naar de vrouw; west, aan slag met Kl H, speelde weer schoppen, waarna oosts heer eruit werd gesneden voor een gigantische score.

Soms was zuid leider in 3 SA en in dat geval startte west met Ha V, een start die het NZ veel lastiger maakt. Hans Rumping zegt in het (fraaie) toernooiboekje terecht dat de eerste slag met Ha H moet worden genomen en dat moet worden afgezien van de klaversnit. Neemt zuid namelijk Ha A in dummy, gevolgd door Kl V, dan neemt west niet direct Kl H; hij „houdt een rondje op”, zeggen we. Wat zuid nu verder ook doet, de klaverkleur wordt wel vrij, maar is verder onbereikbaar. Zuid neemt dus Ha H en speelt Kl A en Kl 10 na! West neemt en speelt weer harten, waarna niet meer dan negen slagen mogelijk zijn voor een matige score. Maar als OW verkeerd afgooien, en daartoe zijn diverse mogelijkheden, worden weer tien slagen gemaakt en de score aanzienlijk verbeterd.

Op Schiphol vond een paar weken later het Schiphol Airport toernooi plaats, met sterke internationale deelname, een initiatief van Pieter van Rooy, onder leiding van Wim Hengeveld. Nederland B won, Leufkens-Westra met het sterke gelegenheidsduo Rebattu-Kirchhoff.

Boekhorst kan er meer kwijt. Kan ook een handicap zijn natuurlijk, er moeten maar iedere week genoeg spellen langs komen. Fragmentarisch? In 80% van de gevallen kies ik drie spellen uit één wedstrijd of toernooi. Soms spellen die ikzelf genoteerd heb, soms ook overgenomen uit het IBPA- of ACBL-bulletin, of uit de daily bulletins van de grote toernooien (maar dan altijd met bronvermelding). Eisen die ik eraan stel: de rubriek moet primair onderhoudend zijn. Aktualiteit is vers twee, dat heeft geen hoge prioriteit. Maar natuurlijk combineer ik die eisen waar mogelijk. De aktualiteit krijgt soms wel degelijk speciale aandacht, zoals nu aan het EK in Turku. Sedert de jaren '70 is het aantal bridge rubrieken in de dagbladers niet toegenomen, noch zijn ze uitgebreid, maar toch is het aantal inzendingen op bridgepuzzels vele malen groter dan bij schaakpuzzels, en nog veel meer dan bij dampuzzels.

Kan dat niet aan de moeilijkheidsgraad liggen? En wat te denken van de "gewone" berichtgeving op de sportpagina's?

T.S.

Dat te verbeteren is een oude wens die nog steeds leeft. Pieter Fortuin heeft daar hard aan getrokken: je moet ieder toernooi aarmelden bij de media, en blijven aarmelden. Bij de dambond hebben ze daar iemand voor, die ook alle uitslagen verzamelt en doorgeeft. Wij zouden daar ook graag iemand voor willen hebben, we hebben daar ook wel iets voor over, maar ja, het blijft iets en wie wil dat? Het helpt al als je de kranten aan het begin van het seizoen een schema toezendt van de belangrijkste wedstrijden en toernooien, ook in de regio!

Moeten de rubrieken ook een edukatieve waarde hebben en niet alleen een onderhoudende?

T.S.

Jazeker, maar op een heel eenvoudig nivo. Geen criss-cross squeeze's, dat vind ik misdadig. 't Zit in heel simpele dingen: ik zorg ervoor dat de leider op de zuidplaats zit, en dat er hulpdiagrammen bijkomen als dat nodig is. Maar het belangrijkste is dat er een verhaal is, een stukje inleidende tekst, wat achtergronden. Het spel moet gaan leven. Dat alleen al kost 50% van mijn tijd. Iemand als David Bird, die kan dat. Hij voert personages ten tonele en laat in spelers mensen tot leven komen. Het is wat dat betreft jammer dat het robberbridge zo is verdrongen door wedstrijdbridge, dat leende zich voor prachtige verhalen.

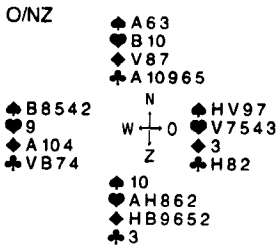
En Bridge, wat vind je daarvan?

T.S.

Je vraagt me wat ik als pastoor van mijn parochie vind. Maar vooruit, ik vind het vooral de laatste maanden een heel goed blad. Je moet niet vergeten: als bondsblad heeft heel breed spectrum, en daar een goede mixture van maken is heel moeilijk. Wat we in elk geval hebben bereikt is dat het een heel open en aantrekkelijk blad is geworden. Qua presentatie staan de vaste rubrieken op hoog, tot zeer hoog nivo.

Diagram 2.

Een aardig spel uit de voorwedstrijd tussen Nederland A en Polen. De Poolse oost opende 2 Kl, zo'n typisch modern bod, waarmee men de tegenpartij het leven zuur probeert te maken; het toont een zwak spel met lengte in de hoge kleuren. Chris Niemeijer als zuid bood 2 Ru, west 4 Sch, maar dat weerhield René Zwaan (noord) niet van 5 Ru. West doubleerde en legde Ha 9 op tafel. De (populaire) start met een singleton is vaak niet goed, maar lag hier natuurlijk wel erg voor de hand. In dummy werd de tien gespeeld, oost de vrouw, zuid het aas. Troef na was voor wests aas, die schoppen speelde. Zuid nam Sch A en speelde nog vier rondjes troef. Oost kwam heel moeilijk te zitten en liet een hartenjje slippen, waarmee nog een overslag werd gemaakt ook.

Aan de andere tafel paste oost en opende zuid „gewoon” met 1 Ha; vervolgens werd 6 Ru bereikt. West startte met schoppen, waarna zuid heel logisch probeerde een harten te troeven. Sch A, harten naar het aas, Ha H en... au, door west getroefd. West speelde Ru A en ruiten na, waarna zuid zelfs twee down ging.

Toch horen we klachten dat de bridge-technische kant het ondergeschoven kindje is, en dat ondanks de komst van de nieuwe bridgerubriek.

T.S.

Het blijft een kwestie van kiezen. Natuurlijk zouden we daarvoor meer ruimte willen, maar daar is geen geld voor, tenzij je de andere kant wilt verwaarlozen. En over lezersonderzoek gesproken: dat doen we heel vaak en heel minitieuus, en wat zien we: zeer goede cijfers, dat we ervan blozen. Je denkt dat 't niet waar kan zijn (en ik weet aardig wat van statistiek en onderzoek af), maar toch... Even preciezer. Delen we ons lezerspubliek in in "de onderkant", d.w.z. onder HK-nivo, en de "bovenkant", dan blijkt bijvoorbeeld Brugklas heel goed te werken maar Bridge To Bridge weer net te moeilijk voor de "onderkant". De "bovenkant" zal misschien wat

tekort komen, maar daar tillen we niet zo zwaar aan: die 1% topspelers zoekt hun eigen lektuur toch wel op, en dat geldt ook voor het aanstormend talent. Bridge mikt toch vooral op het bridge aan de basis. Voor wie wat meer wil zijn er andere mogelijkheden. Jullie (SM) richten je wat dat betreft op zo'n ander lezerspubliek.

Maar zit er niet iets tussen, tussen die "onderkant" en die 1%? Vroeger had je de rubriek Alternatieffjes van Huisman -diepgaande analyses-, toch fraai en onderhoudend geschreven.

T.S.

Zeker, die waren prima, en dat zoeken we ook. Zo'n artikel, van jullie overgenomen, door Peter van der Linden is een goed voorbeeld. We willen dat ook graag, als het maar op een behapbaar nivo blijft.

Zoals tijdens de TV-cursus speeltechniek, toen we een blokkade lieten zien; getuige de reacties vonden de kijkers dat schitterend. En met die "menselijke factor" à la David Bird, dat zou helemaal mooi zijn, maar wie kan dat?

Dus toch nog een verlanglijstje voor je parochie?

T.S.

Natuurlijk heb ik die. Punt 1: voor de "onderkant" een goede serie artikelen. Punt 2: een opiniërende kolom, niet à la Piet Grijs, moet wel genuanceerd en ge-double-checked zijn, maar het is goed het establishment in de bridgewater af en toe ook problemen onder de neus te wrijven. Wat dat betreft hebben wij als NBB een naam opgebouwd als open, met veel inkassingsvermogen. Verder kan de PR van de bond veel beter, maar daar is meer organisatie en mankracht voor nodig. Over de kranten gesproken, de landelijke dagbladen zijn alleen maar in het topgebeuren geïnteresseerd. De PR zou zich eens wat meer gelegen kunnen laten liggen aan de regionale pers, met het plaatselijk gebeuren en coryfeën uit die streek, dat kan veel beter.

Een probleempje zou kunnen zijn voor Bridge, dat het bedienen van die "onderkant" niet zozeer in Den Haag moet worden gezocht, maar juist bij "regionale" figuren als Sjef Boon.

T.S.

Dat betwijfel ik. Als daar schrijverspotentieel zit, moet dat vroeg of laat komen bovendrijven. Maar verder zijn er natuurlijk ook praktische problemen; afstand, reistijden... at dat aangaat is het ook heel belangrijk dat wij centraler komen te zitten in Utrecht.

Voor die "bovenkant" leven er plannen voor een eigen bridgeblad, à la Bridge World; in elk geval op regionaal niveau (bundeling van een aantal Utrechtse bridgebladen), maar wellicht ook landelijk en eventueel aangehaakt aan Bridge. Zie je daar iets in?

T.S.

Ik geloof er niet zo in. De economische basis zal heel smal zijn, te smal om commercieel te kunnen draaien en gekwalificeerde medewerkers te kunnen betalen. En

wat nou Bridge World? Technisch op heel hoog niveau, hoor, maar sáái... 't Is al jaren dezelfde formule. Dat iemand dat wil is voor mij een raadsel.

Een ander stukje bridgejournalistiek werk zijn teletext, de TV-cursussen en de reeksen bridgeboeken van Sint-Schipperhein.

T.S.

Ja, Teletext loopt prima, het aantal kijkers was een poos geleden 180.000, maar zal intussen wel gegroeid zijn (moeten we toch eens navragen in Hilversum). Er is nu ook weer een nieuwe TV-cursus, het effect ervan weten we nog niet.

Voert de bond ook een onderwijskundig/didactisch beleid als het gaat om journalistiek vormgegeven cursussen?

T.S.

Niet als het gaat om hoge verwachtingen omtrent het rendement ervan. Goed spelen bereik je alleen door veel te spelen, vooral met "betere" spelers; daar leer je van, vooral veel doen. Inderdaad besteden we in onze cursussen heel veel aandacht aan een stap-voor-stap opbouw, didactisch allemaal prima. Maar ze zijn gericht op het aan het bridgen krijgen en bij 90% van de deelnemers lukt dat. Ze zijn niet gericht op het bereiken van een hoog nivo. Dat komt later. Wij mikken op het aankweken van liefde voor het spel en aanwas van de bond. Die paar die echt talent hebben komen er toch wel. Het is heel bewust nooit ons uitgangspunt geweest om talent te kweken.

Het valt ons op in jullie cursussen dat alles mooi stapje voor stapje wordt opgebouwd, en dat de lezer leert te denken per kleur en per hand, maar dat-ie nergens goed leert tellen in het totaal van de handen. Niet alleen van groot belang voor het verdere biedverloop, maar van elementair belang voor het af- en tegenspelen. Iets waarop bijvoorbeeld Kelsey in zijn boekjes wél steeds hamert.

T.S.

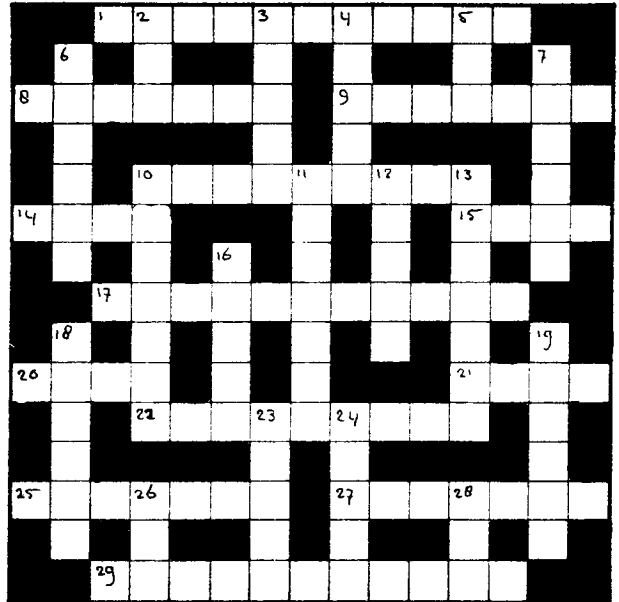
't Is een aardige suggestie. Ik zal het er eens met Cees over hebben. Overigens komen onderwerpen bij ons aan de orde op het moment dat de cursisten er aan toe zijn. Kaartwaardering bijvoorbeeld is in het begin heel moeilijk; later komt het wel degelijk aan de beurt.

KRYPTOGRAM

Dit keer slechts drie (goede) oplossingen en wel van de dames Merkestein en Zijp en van de heer Willemsens. Voor degenen die nr. 39 wel oplosten, doch niet in zonden volgt hier ter controle de oplossing:

HORIZONTAAL: 1. ondertroeven;
9. enkelspel; 10. dopje;
11. weerom; 12. inspraak;
13. gaande; 15. uithalen;
18. bovenarm; 19. grenst;
21. kolommen; 23. knaken;
26. ineen; 27. klaploper;
28. stoppelbaard.

VERTICAAL: 1. overweg;
2. dakje; 3. rolgordijn;
4. rups; 5. ellendig;
6. eidop; 7. opvallen;
8. bekken; 14. afvallen;
16. herenclub; 17. kroeskop;
18. bakvis; 20. tandrad;
22. Manet; 24. kappa; 25. Made

HORIZONTAAL

1. Snel leren afblazen.
8. Sterven achter het raam.
9. Reed ik voor ik jekte.
10. Niet geoefend op een paard.
14. Schuinloos.
15. Het domme van een schilder.
17. Ruim en niet kleingeestig.
21. Deze rivier is een vervoermiddel.
22. Wapen om mee te groeten.
25. Frans Jr.
27. Handige knoeier.
29. Het vechten met een redactielid.

VERTICAAL

2. Kan een hele hoop in.
3. Aad wordt er moe van.
4. In je eentje voor de overslag.
5. Deze vogel is slim en lui.
6. Bridge 'r met frans kruid.
7. Militair om op te blazen.
10. 13+
11. Herhaalde vordering.
12. Treurspel over aanstaande moeder.
13. Klein, dus laag bij de grond.
16. Troep.
18. Hulp bij de telling.
19. Vrucht van 2 vrouwen.
23. Dronkelap.
24. Kom vader, leer.
26. Is Frans europeaan?
28. Kom, dicht.